

MODERNISM AND MODERNITY IN AUREL GURGHIANU'S POETRY

Szabo Zsolt

PhD Student, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureș

Abstract: The structure of his poems and themes tackled by Aurel Gurghianu in his creations prove the lyrical poet modern spirit of innovation and its willingness in Romanian poetry. His poetry has cryptic language based on allegories and symbols, it has a simple, short exposure followed by a dialogue with replicas which added a ritual of resurrection and rebirth aggrandizement. The irreversibility of time it's not creating anguished for the poet like the symbolist poetry, it is accepted serenely over time and assumed by poet.

Keywords: innovation, willingness, cryptic language, allegories, symbol.

Din punct de vedere al organizării interne, poezia lui Aurel Gurghianu, cea anterioară volumelor *Poarta cu săgeți* și *Temperatura cuvintelor* pornea de la un principiu muzical-simfonic, o melodicitate aparte asociindu-și elemente asemenea ori consonante: rezultatul era o incantație verbală. După numeroși poeți când vulcanici când sentimentali, Aurel Gurghianu poartă amprenta năzuințelor de recuperare prin artă a ființei de sub influența agresivă a istoriei și de reșezare a ei în miezul universului. Putem numi trei volume de poezie ale poetului care indică fixarea definitivă a sa într-un loc de frunte al poeziei române contemporane. Aceste trei volume sunt: *Orele și umbra* (1980), *Numărați caii amurgului* (1982) și *Diagnosticul străzii* (1985). Putem remarca faptul că începuturile lui Aurel Gurghianu în universul liric sunt marcate de primul volum, *Drumuri*, care are un titlu sugestiv pentru viitoarea carieră în ascensiune a poetului. Acest „drum” a însemnat dorința de a identifica noi formule lirice, de a pătrunde pe un teritoriu necunoscut. Cele trei volume de poezie apărute în anii optzecismului demonstrează faptul că Aurel Gurghianu a atins performanțe necunoscute până atunci pentru că esența poeziilor din cele trei volume deschide largi ferestre spre poezia viitorului. Totodată putem spune că poezia ultimelor decenii ale secolului al XX-lea îi datorează foarte multe ardeleanului Aurel Gurghianu.

Spre exemplu, poezia *Între lanuri*¹ ilustrează o atmosferă liniștită, specifică liricii lui Gurghianu, centrată în jurul a două motive: ielele și lanurile. Primul motiv se referă la cunoscutele fapte supranaturale numite Iele, „zâne ale văzduhului silvic și campestru, care îi urăsc pe creștini întrucât tatăl lor, Rusalini- Împărat a îmbrățișat creștinismul”². Al doilea motiv, motivul lanurilor putem spune că este în antiteză cu primul deoarece simbolizează bogăție, fecunditate, belșug, antitetice cu răul și întunericul sugerate de iele. Lanurile sunt numite „superbe” iar ielele nu apar în acest cadru natural deoarece nu pot fi identificate exact de poet, sunt așteptate, amintite dar nu și prezente. Acest motiv al ielelor mai poate fi identificat și într-o altă creație lirică a lui Aurel Gurghianu intitulată sugestiv *Ielele*³ ilustrează pasiunea lui Gurghianu pentru gândirea de esență folclorică. Două sunt forțele contrarii care se confruntă, Ielele agresive „cu bricegele deschise” – semn al unei mari degradări morale- și, de cealaltă parte, pasărea Ioan reprezentând forța spiritului, a cuvântului, a profeției, în stare să ardă chiar și ierburile. Ioan nu poate fi altul decât autorul *Apocalipsei* care este alesul revelației din insulele Patmos, propovăduitorul Logosului.

Găsim deseori, în opera lui Gurghianu, destule asemenea personaje stranii, uneori aparent inocente, altele chiar demonice, care vor, parcă, să ne amintim că trăim neconținut într-o lume de mari contraste. Observăm că nu avem de-a face cu o simplă portetizare, ci cu o știință proprie lui Aurel Gurghianu, la limita dintre real și fantastic. Poezia are un limbaj criptic bazat pe alegorii și simboluri, asemenea cărții vizate. Are o structură simplă, o expunere scurtă în ton biblic, urmată de un dialog, cu replici care inserează un ritual de preamărire a învierii și renașterii. Poezia i-a fost dedicată lui Ioan Alexandru, amintit de scriitor și în tabletele sale, fost colaborator al revistei *Steaua*, putem spune că acest poem este o aluzie la poezia soteriologică a lui Ioan Alexandru.

Putem spune că autorul observă oameni și lucruri, însă el nu rămâne doar la o simplă percepere a lor; privirea sa îi scoate din anonimat, le transmite, am putea spune, sensibilității. După volumul „*Curenții de seară*”, poetul pare puțin obosit în ceea ce privește creațiile sale lirice, pentru că lirica trece într-un plan secund. Înstrăinarea lirismului în proza foiletonistă, publicată între timp, nu înseamnă epuizarea sensibilității poetului. Gurghianu relevă o sensibilitate și în creațiile epice, unde dă dovadă de un surprinzător gust al aventurii.

¹ Aurel Gurghianu, *Biografii sentimentale*, Editura Tineretului, 1978, p.82

² Cf. Romulus Vulcănescu, *Mitologie română*, București, 1987, p. 428

³ Aurel Gurghianu, *Orele și umbra*, Editura Eminescu, București, 1980, p.27

În creația lui Aurel Gurghianu din *Liniștea creației și Strada vântului*, reprezintă un moment ce marchează posibilitatea previziunii atitudinii lirice din *Poartă cu săgeți* și *Temperatura cuvintelor*. Se observă o mai mare tensiune, sondarea zonelor nelineare, ale subteranului plin de simboluri, diversificarea emoțiilor, farmecul evenimentelor ori lucrurilor inedite, voluptatea solitudinii. Poetul peregrinează într-un spațiu de unde extrage o simbolică aparte, generată, de diversitatea spirituală ori mozaicul plastic. *Biografiile sentimentale* conturează mai exact o interiorizare a poeziei, abstragerea creației lirice spre individ. Este un mod de atingere mai directă, mai discretă a esenței poeziei. Când nu se alunecă prea mult în simple comunicări sentimentale, „biografiile” rămân în zona adevăratei poezii, poetul trăindu-și și liric vârstele.

În volumul *Orele și umbra*⁴ poetul surprinde un joc dramatic al orelor și al umbrelor. În poezia *Clipe*⁵ ne sunt prezentate două imagini oximoronice: imaginile vechi și imaginile noi: „galben pământ”, „degetul morții”, „inima ce nu intră în somn decât o singură dată”. Pământul galben amintit în această poezie este o aluzie la râpele galbene iar culoarea galbenă sugerează o stare depresivă, bolnăvicioasă. În *Conclavul calotelor*, poetul plămăiește o confuzie dorită între oameni și necuvântătoare, animate și inanimate. În această poezie Gurghianu accentuează un sentiment care provoacă o devastatoare dezordine în lumea reală la care el participă ca simplu spectator dorind parcă să-și accentueze neputința în situațiile conflictuale din lumea reală. În locul luminii, poetul preferă, acum, un alt mediu: „Îmi place noaptea/ căci e atleta nebunilor/ și sare peste traverse/ c-o grenadă de aur în dinți” iar în acest spațiu al nopții apar, în locul personajelor pitorești de altădată umbre incerte și umbre certe: „Umbra cuiva trece pe lângă zid (...) O fată pr lângă o poartă noaptea/ Pare un imens fluture”. Nemaintâlnit în poeziile sale, până la publicarea volumului *Orele și umbra* este morbidul „Noaptea, când e negură/ ți s-arată prin somn,/ vine la ușă- și-apasă cu mâinile moarte/ pe sonerie”. Toate aceste elemente sunt într-o căutare continuă, asemeni Bătrânului măturător care „așteaptă să-i cadă în dreptul măturii o stea”. Maladii și suferințe, cunoscute și necunoscute, bântuiesc abia perceptibil universul poetului. O altă imagine morbidă este văzută din unghiul de vedere al poetului, el vede „mari grămezi de crini fortificați”.

Următorul volum de poezie, *Numărați caii amurgului*⁶ este scris sub aceeași zodie a umbrelor ca și volumul anterior. Poetul captează atenția cititorului în direcții vechi și noi

⁴ idem

⁵ Ibidem p.6

⁶ Aurel Gurghianu, *Numărați caii amurgului*, Cartea Românească, București, 1972

reușind astfel să surprindă noi semnificații. Sentimentul extincției greu de reprimat, imagini din biografia proprie, imaginea cotidianului atenuată de un vâl al fantasticului, lumea contrastelor. Cotidianul intră masiv în poem împreună cu ființa vulnerabilă și cu multitudinea de frământări. De pildă, în poezia *Fragment citadin*⁷ poetul ne oferă o imagine nu tocmai pozitivă dar nici negativă total a realității cotidiene în care trăiește: „Ajuns sus în clădire./ Ferind femeii cu picioare umflate./ Bătrâni cu astm, spre biroul de pensii./ Cetățeni care urcă la ADAS./ necesitățile lumii moderne./ Puțin alcool...” Minuțiozitatea cu care ne sunt transmise aceste imagini specifice societății în care trăiește poetul denotă faptul că Aurel Gurghianu stăpânește tehnica detaliului, utilizată mai întâi de Călinescu, atât de necesară pentru crearea imaginii dorite și transmiterea cu exactitate, către cititor, a contextului cât și a sentimentelor percepute de poet. În acest volum identificăm două teme care predomină de la început până la sfârșit: timpul și erotica. În poeziile din acest volum, Gurghianu transpune timpul în sentimente, elemente sau fapte. Ireversibilitatea timpului nu-i creează angoase poetului, precum în lirica simbolistă, este acceptată trecerea timpului și asumată cu seninătate de către poet. Expresivitatea imaginilor reușește să mascheze drama iscată de sentimentul apropiatei treceri iar percepția pozitivă a tempora mutantur ne dovedește seninătatea cu care tratează poetul trecerea timpului: „aud cum se rup norii/ cum crește oul în păsări/ cum fierul îmbătrânește, cum se-negrește țărâna - / aud cum asudă oglinda,/ cum masca-și tocește surâsul,/ cum ochiul își schimbă culoarea, cum părul se face de iarbă -/ aud cum se-ntinde girafa/ să ne pască puțin”.⁸ O altă componentă semnificativă, în acest volum, o constituie memoria, de care s-au lipit imagini pline cu semnificații din perioada copilăriei petrecută în satul Iclânzul. Acea perioadă îi oferă poetului teme de meditație. Semințele, într-o necuprinsă diversitate, vor să simtă sensul vieții, urmarea suflării divine de la începuturi până la sfârșit, asupra a tot ce e viu. Poetul o numește „durerea de-a crește murind”, un joc de cuvinte cu tentă filosofică prin care poate fi definită existența umană. Strada, forfota, orașul sau agitația bulevardelor par a fi cu oglinzi, asemenea unui obiectiv fotografic care caută imaginea perfectă într-o imperfecțiune definită în stilul-i caracteristic.

Aurel Gurghianu este diagnosticianul străzilor pe care le evocă în creațiile sale; chiar și liniștea suspectă este examinată de poet: „Nimic nu se-aude/ doar pietrele vechii cetăți/ cum se crapă și cad./ O pasăre tristă/ se zbate să scape din spini/ aproape goală de pene”⁹ În același

⁷ Idem, p.66

⁸ Ibidem p.91

⁹ Aurel Gurghianu, *Diagnosticul străzii*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1985, p. 87

timp identificăm o imagine apocaliptică a dezmembrării Cetății iar dezolarea acestei ipotetice prăbușiri este accentuată de pasărea tristă care încearcă să găsească o scăpare din fața inefabilului. Poetul analizează profunzimile, dincolo de ceea ce percepe ochiul; realitatea devine mai acută, mai viguroasă în text decât în fața ochilor pentru că imaginea operei de artă surprinde și nuanțe și linii pe care ochiul nu le poate înregistra. Irina Petraș afirmă că „Poezia lui Aurel Gurghianu este o răsfrângere melodică, discret tulburată de asonanțe, a existenței diurne, un echilibru liric între cuprins și necuprins, între tot și parte”.¹⁰

Poemul *Urmele* este străbătut de un discret fior metafizic, asociat presentimentului stingerii inevitabile, iminența morții. Din tot timpul pe care omul îl traversează, rămâne în final o țesătură de urme, fixate pe materia sensibilă a memoriei. Trasate pe acest pergament neperisabil, s-ar părea că asupra lor nu mai poate acționa nimic. Este însă o aparență, urmele încep să devină difuze, întrucât se așază ca o zăpadă caldă, odihnitoare, peste certitudini și incertitudini, peste ziduri dărâmate și nedărâmate, peste picătura de fericire și, deopotrivă, peste marea de amar. Sub această imagine, memoria este acoperită în asemenea măsură încât, în unele momente nu mai poți distinge esențialul de neesențial. Îndoielile sufletului pot avea efecte tragice în conștiință. Apare impresia izgonirii din propria lucrare, din propria viață iar căutarea unui punct de sprijin salvator în propriul trecut devine o adevărată provocare. Peste aceste neliniști dramatice de îndoieli, de instanță supremă a conștiinței sub agresiunea uitării apar aceleași mâini vindecătoare „din nevăzut”. Urmele marchează aspirațiile omului care trece pentru a se descoperi pe sine însă fără să reușească pe deplin.

Într-un studiu critic, Dumitru Micu îl vede pe Aurel Gurghianu altfel, îl percepe ca fiind romantic, alură transpusă în stări de spirit și priveliști provinciale citadine care ar putea avea ecouri de simbolism românesc de inspirație moldavă: „Până la *Temperatura cuvintelor* (1972), Aurel Gurghianu romantizează stări de spirit și priveliști provinciale citadine de categoria celor din simbolismul românesc de inspirație moldavă. Cu acest volum, el a luat-o, surprinzător, pe o cale opusă, cultivând expresia amuzicală, complet desentimentalizată, dând o poezie de pură notație (sumară, laconică, adesea abstrusă), cu situații din sfera cotidianului, dar bizare, incerte, eteroclite, absurde, de discontinuități, asocieri ilogice, vorbire în doi peri. Multe poeme par mai curând bruioane, însemnări ale autorului pentru propriul uz, schițe de mesaje fără destinatar.”¹¹ Până la apariția volumelor *Poarta cu săgeți* și *Temperatura cuvintelor*, poezia lui Gurghianu se

¹⁰ Irina Petraș, *Literatură română contemporană. O panoramă*, Ideea Europeană, București, 2008, p.453

¹¹ Dumitru Micu, *Literatură română în secolul al XX-lea*, Editura Fundației Culturale Române, București, 2000, p.175

definea ca o incantație verbală sau o construcție descriptivă ridicată pe un fundal dramatic presupus și estompat. Ulterior ea s-a decis la totala luciditate a suferinței înțeleasă și practică ca o culme a participării, ca proba de foc a autenticității acestei participări. Gestul său poetic nu constă nici în redescoperirea tradiției, nici în eliberarea versului de chingile expresiei impersonale, ci în presentimentul acut al înaintării prin jertfă. Astăzi, poezia lui ne apare înfiorată de conștiința lucidă a degradării treptate a idealului în real (*Moartea căprioarei*), mergând, pe alocuri, până la a fi copleșită de teroarea existențială; și totuși, această linie aparent descendentă își află nu atât compensație cât soluție pozitivă în la fel de acuta conștiință a victoriei poeziei, ca simbol al disponibilităților umane.

Și totuși, această experiență, compensată prin ulterioara victorie a poeziei, mai mult decât o sursă de influență, rămâne, pentru adevărata linie valorică a versului nostru, un simplu și profund totodată exemplu singular. Asumarea perspectivei dramatice în poezie nu poate fi un gest de mimetism; ori, dacă este, nu poate însemna altceva decât goală imitație. Asumarea unei astfel de perspective în poezie presupune, condiționat cu necesitate, un act de experiență personală. Nici chiar implicațiile artificialului ca, de exemplu, într-o poezie de profund dramatism cum este cea a lui Mircea Ivănescu, nu contrazice această cerință organică; versul lui agitat transcrie ravagiile suferinței închipuite, dar imaginația însăși este un eveniment sufletesc răscolitor și autoritar, care egalează, în intensitate și amploare, orice dramă trăită. Tema poeziei lui Gurghianu este autoritară, este legătura cu spațiul original, în conștiința deplină a dilatării de semnificație de la *acasă* la *cetate* și apoi la *oraș*, orașul reflectând, pentru poet, realitatea umană cea mai profundă.

„Lirica noastră contemporană, cum este natural, nu se poate depărta, în confruntarea ei cu universul problematic al cotidianului, de la direcția generală a soluțiilor tradiționale, ale căror puncte principale le-am remarcat și care ar mai trebui completate cu enumerarea unor poeți precum Ion Pillat, Adrian Maniu, V. Voiculescu, B. Fundoianu, apoi Aron Cotruș, Mihai Beniuc sau Aurel Gurghianu precum și numeroși alții din aceeași familie de spirite. În cadrul ei, poezia lui Aurel Gurghianu se distinge prin cea mai pregnantă și încărcată de semnificații detașare a motivului. Venit din universul câmpiei mureșene, dintr-o spiță de ancestrală ascendență țărănească, autorul *Zilelor care cântă* anulează rapid iluzia compartimentării regionaliste a liricii noastre: cântecul său este grav și sobru, asemeni cântecului unui ardelean; de fapt, este expresia unei lumi țărănești, constituite din mare vechime, ajunsă la stadiul fixării

unor relații și caracteristice în permanențe cu aspect de severă noblețe.”¹² Viziunea poetică a lui Aurel Gurghianu nu poate fi interpretată pe o linie unică. Asemeni marii Poezii, ea răsună de ecouri și sugestii. Aurel Gurghianu, este dincolo de filozofare, dincolo de evocare, de plasticizare, acel ceva misterios care tulbură uneori sintaxa, motiv pentru care îl putem încadra în poezia modernă, aducând chiar neînțeleșul, dar nu ca pe un factor negativ, cu semnul minus, ci ca un participant activ, oficiind comunicare, așa cum această melancolie este născută din lauda perfecțiunii: Printre clădiri mai vechi,/ trecea poetul zilnic/ spre locul de muncă./ Se simțea ocrotit:/ în stângă zidul din Evul de mijloc,/ în dreapta bătrânele case,/ în fața lui la distanță iarăși un zid./ Nu căuta la cele din jur.¹³

Faptul că poezii unei epoci se încadrează în schema simplă ori mai complicată a unui tablou tipologic este cât se poate de firesc. Actul critic preocupat doar de geografia acestui tablou rămâne la aspectele de suprafață ale fenomenului poetic; o coborâre spre adâncuri presupune asocierea unor alte puncte de vedere și, implicit, a unei metodologii diversificate. O direcție a poeziei noastre contemporane se distinge cu evidență și prin contrast pe linia unei investiții de încredere în virtuțile expresiei directe; această atitudine presupune, desigur, luarea în considerare, pe alte trepte calitative și în alt coeficient, a problemei realului.

Cea mai însemnată calitate a poetului corespunde unei rare predispoziții, de transcriere lirică : vocația narațiunii. Aurel Gurghianu ar fi vrut să fie dintotdeauna un povestitor în ritm poetic, considerând că totul pe lume este o poveste, chiar și propria sa existență : „Ar fi în firea lucrurilor să vorbim : / dar ce să vorbim / E o simplă Poveste, / iar anii mei sînt acuma 50 !” Pe această credință, cuvintele inșele se separă de sensurile încătușate și trăiesc liber, se regăsesc într-o meditație sonoră. Există în acest sens o artă poetică, a doua și ultima, pe care, în marele său secret, o semnează : „Mîntuit de cuvinte, / nu le mai caut sensul; / „..cu cuvinte ca ale noastre.., / (și cu virgule, poate!) / Mai Marele mi-a șoptit / că multe se pot întîmpla.” In consecință, nu se mai teme să noteze pur și simplu fragmente de memorie, întîmplări, cu un „profesor” sau cu o fată dela țară, sau cu o umbrelă neagră și cu una roz, universul necenzurat al cuvintelor. La urma urmelor, în orice povestire nu contează atît miezul faptic al lucrurilor, cât „duhul” spunerii ce poate ajunge fără îngrijorare la o stare ludică. *Ludică* se și numește un poem, în care nu se petrece nimic, dar se consumă o respirație a vorbei : „Oare Aztecii purtau catalige / sau cineva de la Meiomar ? / Scoateți batistele / și le răsuciți / în formă de pîlnie.” La

¹² Mircea Tomuș, *Istorie literară și poezie*, Editura Facla, 1984, p.171

¹³ *Ibidem* p.71

fel de inutil ar fi să se caute cheia unei! (*Criptograme*) ; „Binecuvîntat pistil al întoarcerii / în vară ! / Fără tine suferă / musca / (și gîndul meu obosit) / pe creanga / arborelui aproape uscat." Cu aceasta bucuria ascunderii este definitivă.” Cu ea revine pe străzi, în cîntec : „Gaudeamus / se-aude pe străzi. / Cuvinte latine / strigă / și conjugări / de care nu-și dau seama, / sori galbeni / bolnavi de Istorie... // Poeme de noapte...” Eliberat poetul își desenează un autoportret în *Acest oraș*, în pragul împlinirilor, atâtea câte i-au fost date printre frustrări și amînări voluntare : „O, parcuri / în care iubirile mele au cîntat / ca privighetorile oarbe, / am vrut să devin pentru voi / arlechinul stîmbîndu-se / pe după copaci. / Străzile îmi cunosc trena de umbră. / . Pleoapele nocturne ale caselor / șoptesc în urma mea : / — Aici îți vei sfîrși destinul, poete, / vechi pîrcălab / ce porți cu tine. cheia Cetății!"

Simfonia străzii continuă în *Orele și umbra* (Editura Eminescu, 1980). Dar strada începe să primească semnificații noi, din sfera complexă a timpului. Nu întîmplător poetul împinge ora plimbărilor spre seară și întuneric, Jocuri de constelații iau locul umbrelor cotidiene, iar ceea ce se mai întîmplă la nivelul străzii se adîncește în întunecimi. Fără nici o spaimă parcurge medii halucinante, ascuțindu-și simțurile ; „Noaptea, scîncetul vîntului / Vine de nu prea departe, / Se culcă pe geamuri, / Pe zidul din spatele casei. / Scutură conuri de brad / Și apa le duce la vale / Uitîndu-le apoi într-un mii, / Colcăind de fosfați”. Aurel Gurghianu nu mai are însă răbdarea să urmărească îndelung scenele străzii. Pe de-o parte începe să se retragă tot mai des în „casă”, pe de altă parte narațiunea, tot mai ispititoare după succesul din *Terasa*, jurnalul său zilnic, îl obligă la lărgirea spațiului de meditație. Sistemul de relații, adesea culte, îl face să înregistreze mai în fugă imaginile care mai demult îl opreau în loc. Realizează un film mai complicat, cu măturători, cu pietoni ciudați, întîrziați și rătăciți, cu baruri și cafenele pustii.

Sugestia și simbolul, luând locul uimirilor retorice și constatărilor din unele poezii ale primului volum, se dovedesc mult mai eficiente, prin funcția lor estetică. Succesele și perspectivele cosmonauticii, de pildă (tema la ordinea zilei, pe atunci), luminează mai adecvat semnificația, prin simpla notare a unor reacții mute (*Bătrînul*), decât prin cea mai conștiințioasă narație, fie ea și punctată de așa-zise intervenții lirice. Rezerva descifrată în ochii bătrînului, ce privește luna „cu religiozitatea prorocilor”, gata să se descopere în fața ei, „cui se descopereau poezii popoarelor străvechi”, alături de acele „tresăriri ciudate” din privirile nepotului, mai puțin prietenos cu tradiția, amplifică, în dimensiunile largi ale lirismului contemporan, valorile simbolice ale faptului relatat.

BIBLIOGRAFIE

1. Gurghianu, Aurel, "*Strada vântului*", Editura pentru literatura, București, 1968
2. Gurghianu, Aurel, "*Ascult strada*", Editura Tineretului, București, 1969
3. Gurghianu, Aurel, "*Poarta cu săgeți*", Editura Eminescu, București, 1972
4. Gurghianu, Aurel, "*Temperatura cuvintelor*", Editura Dacia, Cluj- Napoca
1972
5. Cosma, Ana, "*Scriitori români mureseni*", Editura Bibliotheca, Târgu-Mureș,
2000
6. Cristea, Valeriu, "*Domeniul criticii*", Editura Cartea Românească, București,
1976
7. Felea, Victor, *Aspecte ale poeziei de azi*. Vol. 3, Editura Dacia, Cluj-Napoca,
1984
8. Micu, Dumitru, "*Scurtă istorie a literaturii române*", vol.III, Editura Iriana,
București, 1996
9. Iorgulescu Mircea, "*Scriitori tineri contemporani*", Editura Eminescu,
București, 1978
10. Petroveanu, Mihail, "*Traietorii lirice*", Editura Cartea Românească,
București, 1974
11. Piru, Al., "*Poezia românească contemporană*", Vol.II, Editura Eminescu,
București, 1975
12. Poantă, Petru, *Radiografii (I)* Editura Dacia, Cluj-Naspoca, 1983
13. Poantă, Petru, *Radiografii (II)* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1983
14. Vasile, Geo, "*Poezia română între milenii. Dicționar de autor*", Editura
Dacia, Cluj-Napoca, 2002
15. Tașcu ,Valentin. *Poezia poeziei de azi*. Editura Junimea, Iași 1985

REFERINȚE CRITICE ÎN VOLUME

1. Eugen, Simion, *Scriitori români de azi* - București: Cartea Românească,
1976-. - Vol.3. - 1984. - p.169-178;
2. Gabriel, Dimisianu, *Opinii literare* București: Cartea Românească, 1978. -
p.84-88;

3. Gh., Grigurcu *Ruralii rafinați: Poeți români de azi* București: Cartea Românească, 1979. - p.173-176;
4. Gheorghe, Grigurcu, *Existența poeziei*, București: Cartea Românească, 1986. - p.311-317;
5. Petru, Poantă, *Modalități lirice contemporane*, Cluj-Napoca: Dacia 1973. - p.56-60;

The research presented in this paper was supported by the European Social Fund under the responsibility of the Managing Authority for the Sectoral Operational Programme for Human Resources Development , as part of the grant POSDRU/159/1.5/S/133652.